

POSUDEK VEDOUČÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Homosexualita a učení katolické církve

Autor/ka: JUDr. Peter Mikita, Ph.D.

Studijní program/obor: Teologické nauky

Rozsah práce: 180 781 zn. = 100 NS

A/ Kritické zhodnocení

A.1/Formální a jazyková kritéria	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylis- tika)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel, formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
A.2/Obsahová kritéria				
Práce jasně definuje cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☒	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentač- ně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí používat odbornou terminologii a využívá ji	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐

A.3/Celkový přínos práce	ano	ne
Práce je kompilační prací	☒	☐
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐	☒
Práce přináší nové poznatky	☐	☒
Práce navrhuje nové metodologické postupy	☐	☒
Práce má metodologický/teologický přínos	☐	☒
A.4/Průběh zpracování práce		
Autor/ka pravidelně konzultoval/a s vedoucím práce	☒	☐
Autor/ka přicházel/a se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐

B/ Celkové hodnocení práce

Autor představil diplomovou práci věnující se nesnadnému tématu homosexuality a nauky katolické církve. V úvodu své práce si klade za cíl „kriticky pojednat problematiku homosexuality z pohledu učení katolické církve jakožto normativního rámce a morální směrnice (závazně) adresované primárně katolickým křesťanům“ a odpovědět na otázku, „zda tento normativní základ představuje také dostatečně uspokojivou praktickou odpověď pro řešení rozmanitých situací předurčených složitostí nezvoleného a nedobrovolného životního stavu homosexuálních osob ... v poctivé snaze o křesťanskou dokonalost“ (s. 1). Svou práci chápe jako „reakci na potřebu zcela legitimního kritického zamyšlení při hledání odpovědi na dvě shora uvedené hypotézy, mající rozhodující dopad na správnost a opodstatněnost nauky učitelského úřadu církve o homosexualitě s praktickou implikací předpokladů pro korektní posuzování individuální morální zodpovědnosti za homosexuální chování, vyvolané nedobrovolně předem daným a nezvoleným homosexuálním sklonem“ (s. 87).

K tomu autor podstupuje několik samostatných kroků reprezentovaných jednotlivými kapitolami celé práce. První kapitola se věnuje tématu homosexuality ve vztahu k antropologii biblického stvoření, druhá jejímu vztahu s učením církve. Třetí kapitola nese název „Homosexualita a teologie lásky“, a konečně poslední kapitola označená „Homosexualita a církve v 21. století“. V závěru autor vyhodnocuje jako správné své hypotézy definované v úvodu práce, totiž že homosexualita „představuje nežádoucí odklon od přirozeného a jinak dobrého řádu Božího stvoření a jako taková je tudíž Bohem dopuštěným důsledkem pádu prvního člověka v jeho odvrácení se od Hospodina, svého Boha“, a zároveň ji „nelze vtěsnat do zjednodušeného, historicky podmíněného a imaginativního starozákonního popisu stvořitelského díla, nýbrž přijmout jako biblicky nereflektovanou možnost blíženeckého vztahu dvou osob stejného pohlaví, nekonkurujícího heterosexuální (manželské) dvojici ani neohrožujícího Boží záměr s člověkem, kterým je společenství blíženecké a nadpřirozené lásky“ (s. 86). Autor označuje limity přesvědčivosti současných teologických zdůvodnění postojů církve vůči homosexuálně orientovaným křesťanům i mravních postojů definujících

cích postoje a způsoby vyjádřování se o těchto lidech. S důrazem na soud individuálního lidského svědomí, jehož důstojnost a svobodu klade církev na první místo, pak také dochází k závěru, že apoštolská exhortace papeže Františka *Amoris laetitia* souzní s komplexností problematiky spojené s homosexuálním zaměřením věřících křesťanů (s. 87). Na závěr své práce pak vybízí k dalšímu hledání konkrétních implikací pro život homosexuálních křesťanů, a to s vědomím, že „diskusi o křesťanských homosexuálech v katolickém prostředí nemožno z antropologického hlediska vést úspěšně ani přesvědčivě logikou odlišnou od té, jakou aplikujeme na heterosexuály“ (s. 89).

Z hlediska formálních a jazykových kritérií lze říci, že práce odpovídá požadavkům klade- ným na diplomové práce na KTF UK. Drobné nedokonalosti v citačním úzu a seznamu lite- ratury či překlepy¹ nekálí dobrý dojem z celkového redakčního zpracování práce. Ta přitom jasně definuje své cíle a v závěru na stanovené hypotézy, jak bylo uvedeno výše, odpovídá. Autor pracuje s citovanou literaturou, avšak vedoucí práce by očekával specifičtější výklad jednotlivých pramenných textů, který by napomohl kritické práci s nimi v rámci celé argu- mentace.

Tematicky se pochopitelně nejedná o zcela nové téma, avšak fakt, že si jej student zvolil, je třeba ocenit, neboť se v kontextu nauky katolické církve a její kredibility jedná o námět zá- važný a nanejvýš aktuální. Výše uvedená osnova práce je přehledná, byť se poměrně značně oddaluje od schváleného zadání práce. Závažnějším faktem ale je způsob zpracování jed- notlivých kapitol a analýza příslušných míst v církevních dokumentech, křesťanských auto- rech a především v samotném Písmu. Namísto hluboké analýzy jednotlivých pasáží a např. erudované exegeze práce spíše připomíná esejistickou reflexi autora nad jednotlivými té- maty, která jde spíše do šířky než do hloubky. Prameny pro teologickou reflexi jsou sice používány, avšak spíše nahodile a bez zaměření na samostatné prameny; spíše jsou jed- notlivé výroky používány pro studentovu prezentaci jeho pohledů, které pak ale nemohou být dostatečně argumentačně podloženy. Takový přístup ke studovanému materiálu, zvláš- tě k magisteriálním dokumentům, ale neumožňuje podrobit je poměrně přísné kritice, k níž se diplomand uchyluje. Kritika samozřejmě je na místě jako součást teologické práce, avšak v odevzdané podobě stojí spíše na povrchním užití úryvků z těchto dokumentů, v případě studovaných autorů, zvláště Tomáše Akvinského, pak na práci s termíny namísto analýzy celých textů či jejich relevantních úseků. Esejistický charakter práce pak způsobuje, že se při četbě čtenář může snadno ztratit a propadnout dojmu, že poměrně rozsáhlý text (který i tak již diplomand na radu školitele výrazně zkrátil) s konkrétními argumenty skutečně vy- stavěnými na pramenných textech značně šetří. Samostatnou kapitolou by pak byl způsob evaluace závažnosti jednotlivých textů magisteria, které obvykle nejsou právními texty či zákony v pravém slova smyslu, ale jejich záměr je primárně pastorační, zaměřený na vedení křesťanských věřících. Pisatel tohoto posudku si také klade otázku, nakolik diplomand své postupy konzultoval s morálními teology na katedře, jak bylo v zadání práce výslovně specifi-

¹Např. *veneorum* na s. 54 místo *venerorum*, *Achilla* na s. 74 namísto správného *Achillea*.

kováno, neboť je přesvědčen, že konzultace zpracovávaného tématu v souvislosti s mravním jednáním by právě hlubší analýze užívaných textů značně pomohlo.

Lze uzavřít, že práce splňuje náležitosti, které ji umožňují obhájit jako práci diplomovou, současně ale bylo třeba označit limity celé práce s ohledem na případné další, vymezenější, metodologicky usazenější a analyticky příhodnější způsob výzkumu dané problematiky a jeho prezentace.

C/ Otázky a náměty k diskusi při obhajobě

1. Na s. 74 autor upozorňuje na možnost klasifikovat vztah mezi Davidem a Jonatánem, resp. Achilleem a Patroklem jako vztah „s alespoň latentně stejnopohlavní přitažlivostí“. Znamená to podle něj, že každý přátelský vztah mezi osobami stejného pohlaví je definován stejnopohlavní přitažlivostí se vztahem k homosexuální tendenci?
2. S ohledem na kritiku magisteriálních dokumentů ohledně homosexuální orientace a homosexuálního jednání: jaké pozitivní řešení daného tématu by diplomand zvolil, kdyby k němu musel přistoupit jako nositel učitelského úřadu církve?

Doporučení práce k obhajobě:

DOPORUČUJI.

doc. David Vopřada, Dr.